

Ministerie van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport

Zorgmachtiging

Een samenvatting van de brochure

Wat is een zorgmachtiging?

Wat gebeurt er bij een zorgmachtiging? En wat kun je zelf doen?

Breng je jezelf of anderen in gevaar? En komt dit door een psychisch probleem? Dan kun je te maken krijgen met een zorgmachtiging. Hieronder lees je wat een zorgmachtiging is. En wat je kunt doen om hem te voorkomen.

Overal waar in deze tekst 'hij' staat, bedoelen we 'hij of zij'.

Wat is een zorgmachtiging?

Bij een zorgmachtiging krijg je enkele maanden of enkele jaren verplichte zorg. Je moet bijvoorbeeld in een zorginstelling blijven of je moet medicijnen slikken.

Wanneer kan iemand een zorgmachtiging voor je aanvragen?

Vinden hulpverleners dat je jezelf of iemand anders in ernstig gevaar brengt? Ben je bijvoorbeeld agressief doordat je stemmen hoort? Of je zorg je niet meer voor jezelf doordat je een psychose hebt? Dan kunnen zij voor jou een zorgmachtiging aanvragen bij de rechtbank.

Dat mag alleen in deze situatie:

- Er is geen andere manier om het gevaar te voorkomen of weg te nemen.
- De hulpverleners denken dat het gevaar komt doordat je een psychisch probleem hebt.
- Je wilt niet meewerken aan de zorg die ze willen geven.
- En er is geen haast bij. Is er wel haast, dan vragen de hulpverleners om een crisismaatregel.

Het kan ook zijn dat iemand anders, bijvoorbeeld een familielid, bang is dat je jezelf of anderen in gevaar brengt. Hij kan dit dan bij de gemeente melden. De gemeente kan na een onderzoek eventueel een zorgmachtiging aanvragen.

Wat gebeurt er vóórdat er een zorgmachtiging komt?

De officier van justitie is degene die de vraag om de zorgmachtiging onderzoekt. Hij vraagt onder andere de mening van:

- Een geneesheer-directeur. Dat is een psychiater van een ggz-instelling.
- Een onafhankelijk psychiater. Die onderzoekt je en schrijft een medische verklaring.

Na 4 tot 6 weken onderzoek vraagt de officier van justitie, als hij dat nodig vindt, aan de rechter om een zorgmachtiging. De rechter beslist uiterlijk 3 weken daarna of er een zorgmachtiging komt. Daarvoor organiseert de rechter een zitting. Tijdens de zitting kunnen jij en je advocaat ook je mening geven.

Wat kun je doen?

Je kunt op twee manieren proberen om een zorgmachtiging te voorkomen.

1. Vraag aan de onafhankelijk psychiater voor welk gevaar hij bang is. Misschien kun je zelf iets doen om het gevaar te voorkomen of weg te nemen.
2. Maak een plan van aanpak en stuur dit naar de geneesheer-directeur. In het plan van aanpak schrijf je hoe je de verplichte zorg wilt voorkomen. Bijvoorbeeld door vrijwillig bepaalde zorg te krijgen of door iets anders te doen.

Wat gebeurt er als de zorgmachtiging is afgegeven?

Binnen 2 weken na de beslissing van de rechter begint de verplichte zorg. Je krijgt de verplichte zorg thuis, in een polikliniek of in een ggz-instelling. Je kunt bijvoorbeeld de volgende zorg krijgen:

- Je krijgt verplicht eten, drinken of medicijnen.
 - Je krijgt verplicht therapie, een medische controle of een medische behandeling.
 - Hulpverleners onderzoeken je. Ze mogen nooit in je lichaamsholtes onderzoeken, zoals in je mond.
 - De politie kijkt of er drugs of wapens in je huis of in je kamer zijn.
- Om de zorg te geven, kunnen de hulpverleners je vasthouden, vastbinden of opsluiten.

De zorgverantwoordelijke is de persoon die de verplichte zorg regelt. Hij maakt in overleg met jou twee documenten:

- De zorgkaart. Daar staat in wat je wel en niet wilt op het gebied van zorg en medicijnen.
- Het zorgplan. Daar staat in welke zorg je verplicht mag krijgen tijdens de periode van de zorgmachtiging. Het zorgplan houdt zoveel mogelijk rekening met de wensen uit de zorgkaart.

Let op: Heb je medische problemen of gebruik je medicijnen? Of heb je al een verklaring waarin staat wat je wel en niet wilt, zoals een crisiskaart? Zeg dat dan tegen de hulpverleners en je zorgverantwoordelijke.

Wie kunnen je helpen?

Deze mensen kunnen je helpen.

- Als je wilt, kun je een patiëntenvertrouwenspersoon krijgen. De vertrouwenspersoon is onafhankelijk en geeft je gratis advies.
- Je krijgt een advocaat. De advocaat komt op voor jouw rechten.
- Familieleden en vrienden. Zeg tegen je zorgverantwoordelijke wie je mogen helpen.
- Kun je niet goed opkomen voor jezelf? Dan krijg je een vertegenwoordiger die voor jou beslissingen neemt.

En de hulpverleners zijn er natuurlijk ook om je te helpen.

Hoe lang duurt de zorgmachtiging?

In de zorgmachtiging staat hoe lang hij duurt. Meestal geldt:

- De eerste zorgmachtiging geldt een halfjaar.
- Krijg je direct na een zorgmachtiging weer een nieuwe? Dan geldt deze maximaal 1 jaar.
- Krijg je direct na 5 jaren verplichte zorg een nieuwe zorgmachtiging? Dan geldt deze maximaal 2 jaar.

Loopt een zorgmachtiging af en er is geen nieuwe aangevraagd? Dan stopt hij vanzelf.

Meer informatie

Uitgebreide informatie over de zorgmachtiging is te vinden in de brochure Zorgmachtiging op www.dwanginzorg.nl/wvggz

Dit is een uitgave van

Ministerie van
Volksgezondheid, Welzijn en
Sport Bezoekadres
Parnassusplein 5
2511 VX Den Haag
Telefoonnummer: 070-340 7911

Postadres
Postbus 20350
2500 EJ Den Haag

www.rijksoverheid.nl/vws
www.dwangindezorg.nl/wvggz